

Kupujmo
vojne
BONDE
in
ZNAMKE

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., WEDNESDAY MORNING, MARCH 15, 1944

LETO XLVII — VOL. XLVII

KUPONI KNJIGE "A" SO ZA DVE GALONI GAZOLINA

Začeni z 22. marcem bodo kuponi v knjigi "A" vredni samo 2 galoni gazolina v osrednjih in zapadnih državah.

Washington. — Ko bodo 22. marca stopili v veljavo galonski kuponi št. 11 iz knjige "A," bo vsak kupil samo po dve galoni gazolina in ne tri kot do zdaj. To velja za vse države in v zapadne države, dočim je bilo v vzhodnih državah to že prej v veljavi.

To pomeni, da bomo po 22. marcu morali imeti eno serijo galonskih kuponov iz knjige "A" za tri mesece, dočim smo jo prej imeli za dva meseca. To velja pomeni, da bo moral oni, ki ima samo knjigo "A," imeti eno galon gazolina za ves teden, dočim je imel tri. Oni ki imajo poleg knjige "A" še knjigo "B" in potrebujejo avto za važna de-

la, bodo lahko vprašali pri odboru za racionalizacijo za dodatne kupone za gazolin, za kolikor bodo prikrajšani s to novo odredbo. Urad za kontrolo cen trdi, da bo zaloga gazolina za drugo četrtletje za civilno prebivalstvo za 9% manjša, kot v prvem četrtletju. S to zmanjšano mero bo pa dežela prihranila od 18,000 do 20,000 sodov gazolina na dan.

Ohijska 37. divizija je potolkla Japonce v bitki na otoku Bougainville

Južni Pacifik, 14. marca. — V štiridnevni bitki na otoku Bougainville, Solomonsko otočje, so odnesli Japonci krve butice. Japonci so v soboto napadli ameriške pozicije na otoku, toda ameriški fantje so jih vrgli nazaj. Na stotih Japoncev je obležalo na bojišču.

Mornarica bo potrebovala še 500,000 mož

Washington. — Mornariški tajnik je povedal, da dobiya mornarica povprečno en ducat ladij vsak dan. V to so vključene samo one ladje, ki so za vojno potrebne. Za vedno večjo mornarico bo potreba 3,006,000 mož in to je za 500,000 mož več, kot je bilo leta 1917. Na 1. januarja, 1942 je štel ameriški brodogradnja 913 ladij, na 1. januarja 1944 pa že 4,167 ladij, poročajo mornariški tajniki.

DAROVI

V našem uradu so bili izročeni darovi: Mary Oblak iz 2200 Saranac Rd., je darovala 100 dolarjev za Lauschetovo kampanjo \$8 za katoliški kantino in \$3 za katoliški križ. — Helen Milharčič, 1000 Hecker Ave., je darovala \$5 za katoliški križ in \$5 za župnijsko knjižnico. — Frances Fawcett, 7023 St. Clair Ave., je darovala \$1 za Rdeči križ. Najlepša hvala vsem skupaj za njih ple-

Deseta obletnica

V petek ob 8:15 bo darovana deseta obletnica smrti pokojne Gertrude Možina v spomin na 10-letnico njene smrti.

Kupite si vstopnico!

V nedeljo, 26. marca bo v našem uradu izročena novo izdano dramsko društvo "Križna" na odru SND, v Clevelandu, popoldne in večer. Privreditev je pod avspicijami župnijske pomožne akcije in v res preostanek bo za si-vovalno staro domovino. Naše ženske želijo vstopnice med ljudmi. Kupite jih v župnišči sv. Vida, Macdonald in sv. Lov-lice v podružnici American banke na 10000 Rd. in v knjigarni Joseph Grdine, 6113 St. Clair Ave. Preskrbite si vstopnice!

Pol srajce pa za prihodnjic

Newark, N. J. — Federalni davčni urad v tem mestu je vrnil del davkov nekoga davkoplačevalca med smeti. Nek moški, katerega imena urad ne da v javnost, je namreč poslal obenem z davčno polo tudi polovico svoje srajce.

"Edini vzrok, da nisem poslal tudi drugo polovico srajce," je napisal davkoplačevalec davčnemu pobiralcu, "je, ker vam bom poslal drugo polovico s prihodnjim plačilom. Potem bom pa nag."

LONDON JE V PLAMENIH

Nemci so bombardirali London v enem največjih zračnih napadov.

HISE, CERKVE IN BOL- NICE GORIJO

London, 15. marca. — Nemški avijacijski sili so sinoči zažgali London v enem največjih zračnih napadov. Ko so Nemci odšli, je bilo nebo nad Londonom krvavo-rdeče od številnih požarov.

Nemci so prihrumeli nad London najmanj v dveh skupinah. Vrgli so na tisoče zažgalnih in eksplozivnih bomb na dva najbolj obljudena in najgostejše naseljena londonska okraja.

Zadeta je bila neka otroška bolnišnica, dve cerkvi, trgovine, skladišča in cele vrste stanovalskih hiš. Reševalni oddelki so se trudili cele ure, da so reševali ljudi izpod razvalin hiš.

Ameriški vojaki so priskočili na pomoč, gasili ter reševali ljudi in uničevali zažgalne bombe. Osem nemških bombnikov so skatili na tla.

Frank Korečan umrl

Včeraj zjutraj okrog šestih je umrl Frank Korečan, star 73 let. Bil je vdovec zadnjih 22 let. Bolan je bil samo par tednov, delal pa ni že 14 let. Doma je bil iz Horjula. Pred 50 leti se je podal v Brazilijo, kjer se je poročil z Margaretto Tominec, doma iz Horjula. Ko sta prišla v Severno Ameriko, sta imela najprej farmo na zapadu, potem sta pa prišla v Cleveland. Stanovale je pri bratu Antonu na 1416 E. 55. St. Zapuščata tudi brata Andreja in Matijo ter sestre Frances, Mary in Carolino ter sledeče otroke: Mary, poročena Heine v Richland, Kans.; Sophie in Matilo tudi v Kansasu, sina Sgt. Rudolpha, ki je pri vojaki-kih že 20 let in Pvt. Louisa, ki se nahaja v Severni Afriki že 22 mesecev. Bil je član društva sv. Vida št. 25 KSJK.

Pogreb bo v petek zjutraj ob devetih iz Grdinovega pogrebne-ega zavoda v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo. Naj počiva v miru, preostali so žalje.

Fini modroci

Opozorjamo na oglas firme Norwood Appliance & Furniture, 6104 St. Clair Ave., ki ima te dni na izbiro fine modroce, po različnih cenah. John Sušnik, lastnik firme pravi, da storiti pametno tista gospodinja, ki kupi modroco zdaj, ko ga lahko dobi in lahko izbere po svoji volji.

Mr. Gornik bolan

Hud lumbago je položil Mr. Johna Gornika, glavnega tajnika SDZ na bolniško posteljo, na katero je priklenjen že en teden dni. Toda upa, da bo v nekaj dneh zopet na nogah in v uradu.

Pomagajte Ameriki, kupujte vojne bonde in znamke.

Nemci zbirajo brodogve pri Odesi, da odpeljejo armado iz južne Rusije v drugem Dunkirku

BADOGLIJEVA VLADA STOJI TRDNEJE, ODKAR JE DOBILA PRIZNANJE RUSIJE

Neapelj, 14. marca. — Odkar je premier Stalin naznanil, da vpraša tudi v Londonu in bo zopet vzpostavil diplomatske odnose z italijansko vlado, stoji Badoglijeva vlada trdneje in tudi prestol kralja Emanuela se več tako nevarno ne majo.

Niti angleška niti ameriška vlada ne kažete nobene volje, da bi sledili v tem Rusiji, vsaj dokler se vojni položaj v Italiji ne izboljša. Baje je Badoglio je premislil tudi v Londonu in Washingtonu za izmenjavo ambasadorjev.

Italijanski komunisti, ki so vodili boj proti kralju in Badogliji, zdaj pravijo, da je obnove diplomatov odločitev med Rusijo in Italijo — ruska "zunanja politika." Prvi ruski ambasador bo najbrže Andrej Višinski.

V Clevelandu je največ ponarejenih gazolinskih kuponov, trdi OPA

Urad za kontrolo cen trdi, da je Cleveland največje središče za ponarejene gazolinske kupone v vsej deželi. Od vseh gazolinskih kuponov "C," ki so jih vrnilo gazolinske postaje, jih je od 15 do 20 odstotkov ponarejenih. V Youngstownu izročajo gazolinske postaje celo do 50% ponarejenih kuponov.

OPA trdi, da črpa na ta način črna borza do 2,500,000 galon gazolina dnevno od kvote, ki je določena za rabo civilnemu prebivalstvu. Urad za kontrolo cen namerava z vsoto silo nastopiti proti tej črni borzi, ki je danes največji raket v Zed. državah.

Tretja obletnica

V petek ob 8:30 bo darovana v cerkvi Marije Vnebovzete maša za pokojno Ano Krašovec v spomin tretje obletnice njene smrti.

Nemci poročajo, da je bil ubit Virginio Gayda

Neapelj. — Rimski radio, ki ga imajo v rokah Nemci, je poročal, da je bil pri zadnjem bombnem napadu zaveznikov na Rim ubit Virginio Gayda, ko je bomba porušila njegovo hišo. Gayda je bil razvpit urednik Mussolinijevega glasila Il Giornale D'Italia.

Pouk v vrtnarstvu

Bliza se čas, ko bomo začeli obdelovati svoje vrtove. Mnogo koristnega glede nege vrta dobite v natečajih, ki so vsak petek večer ob sedmih v mestni cvetličarni v Gordon parku popolnoma zastoj. Vsak je dobrodošel! V našem uradu dobite tudi popolnoma brezplačno knjižico, kjer dobite vsa navodila za pravilno obdelovanje vrta.

Zadnji dan za davke

Danes do polnoči bo treba plačati dohodninske davke za lansko leto. Federalni davčni urad bo danes od 8 zjutraj pa do polnoči odprt.

Naši fantje - vojaki

V SLUŽBI

ZA SVOBODO IN DOMOVINO

Ed. Skrbec, 1237 Addison Rd. je naročil sobotno številko za vojaka Joe Zadnika, ki je sin družine Tony Zadnik iz Burton, O. Njegov naslov je: Pfc. Joe Zadnik, 35530880, 963 Maintenance Engr. APO 708 c/o Postmaster San Francisco, Calif.

Brata Joe in Harry Miklaucič sta obvestila starše, Mr. in Mrs. F. Miklaucič, 1032 E. 71. St., da sta se nepričakovano sešla v Angliji. Snidenja sta bila neizrečeno vesela in sta prebila par dni skupaj. Tudi zdaj prideta vsak teden skupaj, ker sta v garniziji blizu skupaj. Naročata najlepše pozdrave sorodnikom, prijateljem in znancem ter se jim zahvaljujeta za pisma in karte. Harry se še posebej zahvaljuje za kolektarček župnije sv. Vida. Starši so obema naročili sobotno izdajo Ameriške Domovine. Njiju naslova sta:

Pvt. Joe J. Miklaucic, 35052804, 709th Ord. L. M. Co. APO 9, c/o Postmaster New York, N. Y.

Sgt. Harry J. Miklaucic, 35314305 Hdq. & Service Co. 624th Ord. Base A. M. Bn. APO 518 c/o Postmaster New York, N. Y.

Joseph Matjašič, 6805 Bonna Ave. je naročil sobotno izdajo Ameriške Domovine za sina vojaka, katerega naslov je: Pvt.

Edmund A. Matjašic, 35534768 Troop Carrier Command Force Hdq. APO 760 c/o Postmaster New York, N. Y.

Mr. in Mrs. Joe Trunkely, 722 E. 162. St. sta naročila sobotno izdajo Ameriške Domovine za svoja dva sinova vojaka, katerih naslovi so:

Pvt. Tony Trunkely, 35054575, Med. Det. 164th Inf. APO 716 c/o Postmaster San Francisco, Calif.

Cpl. Joseph Trunkely, 35522683, Med. Det. 407 Inf. APO 102 Camp Swift, Texas.

Mr. in Mrs. John Kolegar, 6930 Hecker Ave. sta naročila sobotno izdajo Ameriške Domovine za sina, katerega naslov je: Cpl. Ed. L. Kolegar, 35517584, 556th Bomb. Sq. 387th Bomb. Gp. APO 638, c/o Postmaster New York, N. Y.

Družina J. Verhovnik je bila veselo iznenadena, ko je dobila sporočilo od sina Johna, ki je bil javljen pogrešan, pa se nahaja živ in pri najboljšem zdravju v nemškem ujetništvu. Prosi, naj mu večkrat pišejo. Naroča pozdrave vsem sorodnikom, prijateljem in znancem. Njegov naslov je: Cpl. John Verhovnik, American POW No. 22032, M. Stammlager II. B. Germany, via New York, N. Y.

Več nemških divizij imajo Rusi obkoljenih; nad 10,000 nacijev je padlo, ko so se skušali prebiti iz ruskih klešč. Rusi so še 75 milj od Odeše.

London, 14. marca. — Tretja ukrajinska armada je obkolila več nemških divizij ter pobila nad 10,000 Nemcev, ki so se hoteli prebiti skozi rusko linijo. Tako naznanjajo danes iz Moskve.

Depeše iz Carigrada pa trdijo, da hitijo nemške ladje, karkoli jih imajo v Črnem morju, s polno paro proti Odesi. To pomeni, da se je južni del nemške fronte popolnoma zrušil in da se bodo Nemci umaknili do Romunije na novo obrambno linijo.

Očividno se Nemci pripravljajo, da bodo odpeljali vso armado iz južne Rusije po morju in sicer jo bodo naložili na ladje v Odesi. Nemci priznavajo, da so izgubili Herzon, 90 milj vzhodno od Odeše, toda trdijo, da so pa pred umikom uničili vse vojaške naprave v mestu.

Moskva poroča, da je v zadnjih desetih dneh padlo 75,000 nacijev samo v južni Rusiji. Zdaj je v največji nevarnosti Odesa, ker prodirati proti nji dve ruski armadi: general Malinovski prodira od Herzona in polkovnik Fedor Tolbukin prodira proti Nikolajevu. Obe ti dve armadi sta danes še kakih 75 milj od Odeše in prodirata brez prestopa naprej.

Ruske kolone so še kakih 50 milj od romunske meje. V zadnjih 24 urah so osvojile 320 naselij. Po ruskem računu je v tej zimski ruski ofenzivi padlo do 350,000 Nemcev, 40,000 pa so jih Rusi zajeli.

Rusi pripovedujejo da so Nemci zbežali včeraj v paniki v Herzon, toda Rusi so vdrlj za njimi v mesto in jih tam pobijali kot živino.

Iz raznih naselbin

W. Pullman, Ill. — Dne 20. febr. je umrl Lojze Bokal starejši, star 67 let in doma iz Litije na Dolenjskem. Bil je vdovec in zapuščal dva sinova in več vnukov ter vnukinj.

Duluth. — Donald John Čepelnik, ki je bil nekaj časa v bolnišnici St. Mary, je umrl v vojaški bolnišnici v Hinesu, Ill., po dolgi bolezni. On je služil pri letalskem zboru enajst mesecev, iz katerega je bil odpuščen v decembru. Zapuščata starše v Oliverju, Wis., in dve sestrji, eno v Duluthu in drugo v Clevelandu, Ohio.

Duluth. — V bolnišnici St. Mary čaka operacije Frank Skornshek iz Hibbinga. V tej se nahaja tudi Frank Tomsich, oče drugega tajnika ABZ, z Elyja, ki se bo moral podvreči operaciji.

Sheboygan, Wis. — Tu je umrla vdova Ana Kitzmiller v visoki starosti 86 let, doma iz Trebeljnega na Dolenjskem. V Ameriko je prišla l. 1910. Bila je trikrat omožena in njen zadnji mož se je smrtno ponesrečil na dan poroke. Zapuščata enega posinovljenca, ki je pri vojaki-kih v Angliji. — Umrla je tudi Marija Demšar, stara 73 let in doma iz Praše na Gorenjskem. Iz starega kraja je prišla v Minnesoto, zadnjih osem let pa je bivala v Sheboyganu. Zapuščata moža, štiri omožene hčere in več vnukov.

Senat je sprejel zdaj vojaško glasovnico

Washington. — Senat je sprejel z 47 proti 31 glasovom volilno glasovnico za vojake, mornarico, obrežno stražo in ženski pomožni kor. Toda predlog ni tak, kot so ga hoteli imeti v Beli hiši, da bi armada direktno poslala glasovnice vojakom.

Kot je sprejel senat glasovnico, daje državam pravico, da najprej te odobrijo, kdo je upravičen voliti in kdo ne od odsotnih vojakov. Po tej glasovnici bodo odsotni vojakovi lahko glasovali tudi za državne in okrajne kandidate in ne samo za predsednika.

Predlog je bil poslan v poslansko zbornico v nadaljnjo akcijo. Govoril se, da bo predsednik predlog vetiral, če ga bo potrdila tudi poslanska zbornica.

Veliki manevri kažejo na invazijo Balkana

Jeruzalem. — Angleške armade na Osrednjem vzhodu imajo zdaj največje vojaške manevre, kar jih pomnijo še v teh krajih, odkar je ta vojna. Manevri so v dolini in na obronkih reke Jordan, največ v gorskem bojevanju.

Poleg angleških čet so se udeležile manevrov indijske, grške, jugoslovanske in arabske čete. Ti manevri namigujejo na invazijo Balkana v bližnji bodočnosti.

Vojaki ne bodo marali zeleno barvo

New York. — Narodna zveza trgovcev z oblekami trdi, da odpušeni vojakovi ne bodo marali kupiti ničesar v zeleni barvi, ker jih bi preveč spominjala na vojaško uniformo. Zato svetuje trgovcem, naj se ne zalagajo za moškimi potrebščinami v zeleni barvi.

Iz bolnišnice

Frank Godlar, 21670 Fuller Ave. se je vrnil iz bolnišnice in je doma pod zdravniško oskrbo. Tem potom se želi zahvaliti za obiske in darila v bolnišnici.

Registrirajte se za volitve!

Kdor hoče voliti za guvernerskega kandidata Frank Lauscheta in za druge kandidate pri primarnih volitvah 9. maja, mora biti registriran. Zadnji dan registracije je 10. aprila. Kdor ni volil pri zadnjih dveh glavnih volitvah, se mora ponovno registrirati, ravno tako tudi vsi, ki so od zadnjih volitev postali novi državljani, ali ki so se od zadnjih volitev preselili.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave.

Henderson 0628

Cleveland 3, Ohio.

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50. Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.00. Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland, po pošti, četrt leta \$2.25. Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: Celotno leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.

Posamezna številka 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$6.50 per year. Cleveland, by mail, \$7.50 per year. U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, \$4.00 for 6 months. U. S. and Canada, \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months. Cleveland and Euclid by Carrier \$6.50 per year; \$3.50 for 6 months. \$2.00 for 3 months. Single copies 3 cents.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 62 Wed., March 15, 1944

Atlantski čarter je mrtev!

V svojem govoru, ki ga je imel nedavno Winston Churchill pred angleško nižjo zbornico, je omenil tudi Atlantski čarter. To je bil eden najbolj značilnih in pojasnjevalnih govorov, ki jih je še kdaj govoril kak zavezniški državnik.

V tem njegovem govoru je bila pojasnjena ena stvar: Mr. Churchill je pokopal Atlantski čarter. Ker ni naš predsednik, ki je bil so-avtor tega čarterja, podal k Churchillovemu govoru nobenega komentarja ali pojasnila, smemo biti zagotavljeni, da je čarter tudi od ameriške strani pokopan.

Svrha ustvarjanja mirovnih principov je svrha ustvarjanja bodoče varnosti. Vsaj v tej luči smo gledali njegove principe v avgustu leta 1941, ko je bil Atlantski čarter zasnovan. Takrat se je smatralo nasilne teritorialne izpremembe za nevarnost miru in splošni varnosti; za prav takšno se je smatralo intervencijo v političnih zadevah drugih držav, kakor tudi oboroževanje po vojni.

Dalje se je splošno smatralo, da se principi Atlantskega čarterja tičejo vseh: zmagovalcev in premagancev. To je bilo določeno specificirano v četrty, šesti in osmi točki Atlantskega čarterja. Zavezniške vlade se obvezujejo izposlovati vsem državam, velikim in malim, zmagovalkam ali premagankam "enako pravico do trgovine in surovini sveta (točka 4); vsem državam je "zagotovljeno varno življenje v notranjosti svojih mej" (točka 6); razorožitev osiša bi bila nekaj ugod splošni razorožitvi (točka 8).

Se pred nekaj tedni je naša psihološka vojna bazirala na Atlantskem čarterju, zato so naši letalci metali okoliščice z njegovim besedilom na nemška mesta.

Toda Churchillov govor je vse to zavrgel. On je namreč brez ovinkov izjavil, da se Atlantski čarter v nobenem oziru ne tiče sovražnika. Izjavil je, da izraz "brezpogojna predaja" pomeni, da bomo končali vojno brez vsakršnih obljub in obveznosti napram sovražnikom. Mi ostanemo svobodni ter storimo lahko, kar hočemo; nas ne vežejo nobeni principi, razen onih — katerih ni niti vredno omenjati — da se ne bomo obnašali napram premagancem kot barbari.

Dr. Goebbels se je dve leti v potu svojega obraza trudil, da bi prepričal nemško ljudstvo, da ni Atlantski čarter ničesar drugega kot — fata morgana. Goebbels si zdaj lahko oddahne in odpočije.

Zdaj nastane vprašanje: Zakaj si hočemo razvezati roke ter se osvoboditi vsakih obveznosti? Ali morda zato, ker že imamo gotov načrt za Nemčijo in Evropo, katerega načrta pa ne bomo objavili? Ali morda zato, ker sploh nimamo nobenega načrta ter se nameravamo prilagajevati dogodkom, kakor se bodo slednji razvijali?

To vprašanje je silne važnosti. Nihče ne more danes zanikati, da bo vprašanje Nemčije odločilo bodočnost vse Evrope in vseh bodočih odnošajev med velesilami.

Ako nimamo ni nobenega načrta ter se nameravamo enostavno prilagajevati dogodkom, kakor se bodo slednji pojavljali, potem nastane vprašanje: Ali ima Sovjetska Rusija kak načrt?

Odgovor na to vprašanje ni težak: Sovjetska Rusija ima vsekakor več tozadevnih načrtov. Seveda se bo tudi ona prilagojevala in prilagodila razvoju dogodkov. Toda sovjetska politika je odvisna od dejstva, kakšne korake bosta podvzeli Anglija in Amerika.

Sovjetska Rusija ne more narediti nobenega svojevoljnega načrta glede Nemčije. Na drugi strani pa ima Sovjetska Rusija samovoljen načrt, kateremu so sledila v slučaju, da se ne odpro druge smerice ali v slučaju, da bodo te smerice take, ki ne bodo zadovoljive za Rusijo.

Poleg tega ne smemo prezreti dejstva, da se Rusija ne prebota poslužuje svoje politike kot orodja psihološke vojne. Ona ni svoje psihološke propagande vrgla sredi vojne v koš, kakor smo storili mi. Njeni psihološki politiki sledimo lahko nazaj vse do njena manifesta, s katerim je naznanila ustanovitev nemškega osvobodilnega odbora v juliju leta 1943; ta ruska politika se ni nikoli izpremenila in ruski radio oddaja noč in dan svojo propagando nemški armadi in nemškemu ljudstvu. Ruska propaganda zagovarja ustanovitev močne, demokratične in nacionalistične Nemčije, ki bi jo bilo nemško ljudstvo pripravljeno braniti.

Cedalje jasneje postaja, da se sovjeti približujejo vprašanju varnosti s popolnoma drugega vidika kakor mi. Mi polagamo svoje upanje na stalno oslabevanje naših sedanjih nasprotnikov. Sovjeti pa grade svoje nade na izpremembo socialne strukture držav s "šifanjem" glavnih ljudskih razredov (delavskih, kmečkih in meščanskih), ki naj bi osigurali močne, Sovjetski Rusiji prijateljske vlade.

Rusija se mnogo bolj zaveda kakor mi, da je bodoči mir odvisen od sporazuma med njo in anglo-amerikima silama. — Toda če vstopimo mi v Evropo brez gotovega načrta, dočim ima Rusija gotov načrt v rezervi, ni dvoma, da se bomo znašli v situaciji, za katero bomo docela nepripravljeni.

Opis drame "Trnjeva krona"

(Priredil J. S.)

(Nadaljevanje)

Opis oseb

Za boljše umevanje naj sledi še opis posameznih oseb, ki nastopajo v igri in potek po posameznih dejanjih. "Kritik" Trnjeve krona je zapisal, da so bile vse vloge v izvrstnih rokah. O tem je najboljšje, da se sami prepričate, 26. marca 1944. v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju, koliko je na tem.

Pilat, rimskega cesarja namestnik v Judeji. Kdo ga ne pozna! Njegovo ime izgovarjamo še celo v Apostolski veri! Pisatelj drame ga predstavi prav takega, kot ga nam slika Evangeliji. Že po naravi je Pilat mogočen in gospodarjujoč značaj! Vsaka njegova beseda in kretnja izraža oblast.

Ponosen Rimljan, ki iz dna srca sovraži Jude. Tudi v Jezusu iz Nazareta gleda le Juda. A njegov upor se boji, da milosti Rima ne izgubi. Jezusov mirni in pohlevni nastop pred njim, kot sodnikom, ga je tako prevzel, da bi spremenil Pilat svoje mnenje o Jezusu (kakšno nasprotje je običajno judovsko prevezetnostjo in upornostjo); tako milino in ponižnost — si je ustvaril sodo Pilat — sta mogli obsoditi le zloba in zavist. Čut pravičnosti mu narek, naj ga oprosti, — lastna korist (stoliček cesarskega namestnika) in varnost mu šepet, naj ga preda na milost in nemilost Judom. Ta duševni boj v Pilatovem srcu med dobrim in slabim je pisatelj "Trnjeve krona" izvrstno pogodil, tako v kratkih in jedrnatih besedah, kot v značilnih kretnjah. To nelahko nalogo v igri Pilata ima g. Frank Košak.

Žena cesarskega namestnika je v naši igri **Klavdija Prokula**. Ves njen nastop zahteva dovršeno dostojanstvo in plemenitost žene Rimljana iz višjih krogov. Njen nastop izraža dostojanstvo in plemenitost značaj. Srce Klavdije je dobro in priprosto, polno materinske skrbi in prisrčne ljubezni do svojega sina Gaja. Njeno dušo žepa po spoznanju resnice. Zato ne opazimo v njenem nastopu ne ošabnosti, ne prevzetnosti. Skoro v prijateljskih in zaupljivih odnošajih je s svojo služabnico — Judinjo Maro. In tisto iskanje resnice in hrepenenje po njej, ki sta ji razjedali dušo, dvom in obup, in ona velika radost, ki jo je prevzela in s pomočjo Štefana razrešila zamočeno uganko svojih sanj — vse to ni lahka naloga za igralko te vloge. Zanesemo se, da bo kos tej lepi vlogi g. Agnes Žagar.

Vloga Pilatovega sina **Gaja** je sicer manjša, toda nič manj važna. Gaj je star 12 let, živahen, dovteten in bister dečko! Njegov nastop je otroško ljubezniv. O Jezusu (in njegovem nauku) veliko sliši še doma, na dvoru očeta Pilata; zanimanje za božji nauk v njegovi duši pa mu vzbudi Štefan, Jezusov učenec, ko mu govori o to-

liki dobroti in usmiljenju božjem. Zato ne more umeti, zakaj tega dobrega moža tirajo pred sodbo. Za njegovo sicer še otroško, a za vse dobro spremljivo dušo je bila vsaka beseda o Jezusu nekaj posebno zanimivega. V velikonočnih judovskih praznikih, kaj vse sliši, kaj vse vidi, ko je toliko tujec v mestu! Nekaj mu v hiši prikrijava o Jezusu. To se pa ne ujema z njegovim otroško zvedavostjo. V kakšno neprijetno in mučno zadrego privede svojega očeta Pilata; na oder prihitel ves objokan z novico, da Jezusa bičajo; hoče odgovora od očeta, zakaj ga je dal bičati, ko mati Klavdija trdi, da je Jezus dober mož.

Kako se je Pilat počutil ob tej živi pridigi lastnega otroka, si lahko sami predstavljamo! Kako je moralo to porazno vplivati na dobro srce Klavdije, ko mora Pilat, njen mož v tej nepričakovani zagati priznati, da je dal bičati nedolžnega Jezusa le, da pomiri judovsko ljudstvo! Kako nepopisno hudo je moralo biti za otroško dušo, ko mora Gaj h "knjigam", brez točnega odgovora. Zato ne strpi pri pergamentih. Zmuzne se iz palače, da je tako sam priča strašnem križanju na Kalvariji, kar zelo nazorno opiše svoji materi Klavdiji. In jasen odgovor mu na vse to je in pa hkrati tudi plačilo, ko ga Jezus sprejme za svojega. Gaja bomo videli v osebi **Frankie Hrovat**, ki pohaja v šolo k sv. Lovrencu.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Ely, Minnesota

V St. Mary's bolnišnici v Duluthu, Minnesota je dne 5. marca v Gospodu preminil Frank Tomsich v starosti 68 let. So-proga Frances in sin Frank Jr. sta bila telefonično obveščena, da je France pri koncu življenja. Vseled neprilike z avtom, nisto mogla pravočasno dospeti, da bi bila z njim spregovorila še par besedi, preden je izdihnil svojo dušo. Dospela sta k njemu, ko je bil rajni ravno v zadnjem vzdihljaju.

Truplo je bilo potem prepeklano v Ely, kar je oskrbel Champa in Mrhar pogrebni zavod.

Pokojni France se je rodil v Tschinge Thaal-u blizu Pienf Kirchen na Ogerskem, kjer so rudniki železne rude in tam je bil zaposlen njegov oče kot rudar. Družina se je pozneje preselila v Brazilijo. Od tam pa so bili dospeli v Ely oče in trije sinovi: Frank, John in George, dve hčeri in mati-mačeha pa so ostale v Braziliji.

Pokojni France zapušča v Elyju žalujočo soprogo Frances, rojeno Klanchar, dva sinova Franka in Johna ter Josepha, ki pa je nekje na daljnem Pacifiku in hčer Frances, omoženo s Frankom Francelj v Marshfield, Wis.

Zadnji sprevod s pokojni-

kom je bil dne 8. marca iz hiše žalosti na Milwaukee Ave. v cerkev sv. Antona, kjer je župnik Rev. Fr. Mihelčič opravil slovesno sveto mašo za pokojne duše pokojnega Franceta ob veliki udeležbi sorodnikov in drugih vernikov iz elyške okolice. To je bilo znamenje in lepo priznanje, da je bil pokojni France vsled svoje izvanredne značajnosti v družinskem in družabnem življenju vobče priljubljen. Blag mu spomin, prizadejati družini in vsem sorodnikom, naše globoko sozallje.

List se ji dopade

Ameriška Domovina se mi tako dopade, da pošiljam celoletno naročnino še za eno leto naprej. Ugaja mi zato, ker tako popravi poročila in piše, da je res veselje čitat in se ne morem ločiti od branja, dokler vse ne preberem.

Posebno pa mi ugajajo "Newburške novice." Jakatova kolona in pa Frank Leskovcevi dopisi iz Hubbarda. Prav lepa hvala novičarjem in pa Jakatu, ki nam s svojo kolono napravi res veliko zabave. Veseli me tudi, ko sem čitala, da je naš slovenski fant, župan Frank J. Lausche kandidat za guvernerja. Čestitam mu in mu tudi želim vso srečo. Pozdrav,

Helen Podpadec

Vojni zločinci iz Bačke dobe lahke kazni

Washington. — Trije visoki častniki madžarske vojske in en kapitan policije so izgubili svoj čin — kot "kazen" za njihovo delež krivde v teroristični kampanji, katero so zagnale madžarske okupacijske čete v Jugoslaviji takoj po predaji pokrajine Bačka, podarjene svojem madžarskemu zavezniku od Hitlerja na Dunaju. Na tisoče Jugoslovancev je bilo pomorjenih ob prihodu madžarske armade v Novi Sad in druge kraje severne Jugoslavije.

Dve leti po divjanju tega terorja je madžarsko sodišče vpriporilo v zasmeh pravico obravnave pred vojaškim sodiščem, ki je obsodilo obtožene častnike na izgubo njihovega čina — tako poroča stockholmski list Nya Daglight Allehanda v članku, katerega vsebina je prišla na znanje Office of War Information.

Švedski list je podal z naslednjimi besedami svoje mnenje o tej zadevi:

"Uradni madžarski radio ni prinesel vesti o tej mili in lahki kazni — v kolikor je nam znano — toda stvar je bila objavljena od nemških agentur in je bila tudi objavljena v švedskem časopisju.

"Poleg tega pa so vse te vesti posebno značilne radi tega, ker ne povedo ničesar o tem, kje se zado nahajajo obtoženi bivši častniki. Pred šestimi tedni je javila uradna madžarska časniška agentura, z največjim ogorčenjem, da so vsi

štirje pobegnili iz Madžarske, da bi se rešili kazni. Dne 19. januarja je bilo javljeno, da je madžarska vlada zahtevala od Nemčije, da jih izroči roki madžarske pravice. Toda od takrat pa do danes nismo ničesar več slišali o ekstradiciji teh vojnih zločincev iz Bačke, in prav verjetno je videti, da so bili sojeni v odsotnosti.

"Imena degradiranih častnikov so naslednja: Feldmaršallieutenant v pokoju Franz Fekethalmi Szejdner, Generalmajor Joseph Grassy ter polkovnik v pokoju Ladislaus Deak. Policijski kapitan, ki je tudi zapleten v to zadevo; ter je bil pred vojaškim sodiščem, se imenuje Martin Zoeldi.

"Ko so ti štirje častniki pobegnili v Nemčijo," pravi list Allehanda, "je madžarsko uradno poročilo ožigosalo njih beg kot dezertacijo. Poročilo je trdilo, da je njih dejanje 'neverjetno' in celo 'edinstveno' v vojaški zgodovini Madžarske." Takrat je bilo tudi rečeno, da so se dezertirji obsodili same sebe. Poročilo je izjavilo zato, da bodo veljali begunci za čisto navadne dezertirje, ter da jih bodo zadele 'vse posledice, prav kot druge dezertirje.' Znano je, da je kazen za dezertiranje v vojnem času običajno smrt, ne pa le izguba čina."

Allehanda pravi potem, da je bila povzročena obtožba, pred katero so omenjeni 4 madžarski častniki pobegnili, po jako hudem pritisku javnega mnenja, madžarskega in srbskega, ki je prisililo armado, da se zgane. Omenjeni častniki so bili obtoženi predvsem udeležbe v morijah, do katerih je prišlo v jugoslovanskem mestu Novi Sad (Ujvidek) v mesecu januarju 1942. Premir Kallay sam je priznal dne 7. julija 1942 v parlamentu, da je bil v Novem Sadu umorjenih 292 Srbov od madžarskih vojakov. Poročilo jugoslovanske vlade v izgnanstvu je imenovalo število 1.892. Kallay je dal izraza svojem obžalovanju češ, da so bili madžarski vojniki "preveč navdušeni" ter so prekoračili meje svoje dolžnosti."

"V vsej pokrajini Bačke je bilo umorjenih po priznanju premierja Kallaya 2.550 Srbov. Jugoslovanska ubežna vlada jih našteva zdaj 16.000. Švedski žurnalist Nils Horney je poročal v listu Stockholm Morgentindningen preteklega oktobra, da je preiskal obtožbe jugoslovanske vlade. Bil je to polk, v katerem niso priznanašali niti ženam niti otrokom. Bil je sredi zime, in nekatere izmed žrtve so privlekli na zamrzlo Donavo, kjer so jih pokosili s strojnimi, in njih trupla potem pometali v luknje zvrtnane v led.

"Ko se je novica o tem polku razširila v Budimpešti, je začelo javno mnenje napadati odgovornega komandanta madžarske vojske, generala Bajorja. Akoravno ga je bila vlada odlikovala, so bili prisiljeni, obsoditi ga na 2 leti ječe. Sedanjí 4 so dobili lažjo kazen. 'Njih kazen je izgubljeni čin,' zaključuje Allehanda glasom vesti OWI.

Kupujte vojne bonde!**ZAHTEVAJTE UNIJSKI ZNAK**

Delavci, trgovci, društva, zahtevajte na vseh svojih tiskovinah unijski znak! Delavci, pogledjte vsako tiskovino, če nosi unijski znak, in če ne, zavrnite jo, ker tiskovina brez unijskega znaka je prišla iz škabske tiskarne, kjer se ne plačuje delavcev, da bi pošteno živeli! Zahtevajte unijski znak v svojo lastno korist in zboljšanje delavskega položaja!

Kljub temu, da sem vse pretege hitel zatirati, je strah, na sredi votel, ju ga pa nič ni, mi je v njih ofenziva drugih misli la dokazovati — kaj pa le kaj res na vsem tem. krat sem iz strategičnih in za vsak slučaj pokoli pod odeje in slusal pri očmi v najbolj temne sobi, da bi se prepričal, če nastopile kake izredne čajnosti v neposredni ki bi zastartale motor v se ga nagnale na kakih 90 na uro.

Toda vse je bilo tiho, mirno, ure strahov bo potekla brez kakih posrednih incidentov, torej — ranjkih Indijancev na kempu po vsej priliki ne Jimom bova orala jutri, mislil, ker sem ga popel brez potrebe spravil iz ročja ter mu pripravil nekaj nutkov skrbi in nadloge.

Well, zvrnil bom vse kotovega Toneta, sem si Jaz sem samo prodal to sem kupil in nisem pri kal prav nobenega osebnostni. Ne samo to, amp začelo celo meni samemu ko čudno breati okrog mislih: kaj bo pa, če je res?

Počakajte! Ni bilo godkov v naši kempi in nekaj časa se je zdel bom prejel pošteno kalcu mesta za moje napr s katero sem hotel sprav ma ob spanje. V kempu ali strahovi in duhovi v dobi in videl sem jih z očmi, čeprav mi takrat Jimu pripovedoval o n na misel ni prišlo, da vanje. Kazen m je bila za petami, Bog se usmi starsev otrok.

Rečem vam, da sem vse bolj prestrašen, kot njega dni Kushlanov vski mojster v Cerkni kajte, bom povedal, saj ko in našim strahovom pi se prav nikamor ne

Z Javornika so šli, napravili kopo za ogled dni jih ni bilo doma, ko so počastili slavni knico s svojo navzočnost, važnih strateških stopili najprej k Ščav menda točili fino Pa so se malo dlje kot je bil njih prvotni in so šli proti domu in voljni sami s seboj in svetom, to se pravi, in veseli vse do slavn sprejema doma. I, kako je bilo in kako in povsod v hišah, kjer hišni gospodarji nekone zneje domov, kot bi Oče so jo moško tro ri po "veliki gasi" in vedovali, kako da je se ne podstopi kdo, Javornika odprl primer stilo, kar bi bilo v moč domačem in prometu, toda bolj po mnenju kovaškega Kushlana.

Ko so prišli do lipe nem trgu, ali na cerkni points," kjer se razk še vsaksebi, da se clov komodno razproste, ozrli proti nebu, da bi cali zaradi vremena. hipu jim pa zastane kot onemeli strmiyo v tudi vi bi strmeli, kar so videli Kushlan Videli so namreč silne ka, ki je stal z eno niku, s telesom se je njal globoko na djezo s prgiščem zajemal zera.

Saj mi ni trenu se trditi, da so bili oče v njem trenutku že kovtrom.

IGRALSKA DRUŽINA "KRKA" ob vpriporitvi verske drame "Trnjeva Krona"

Kupujte vojne bonde!

Stran pragozda

JAMES OLIVER CURWOOD:

strelil sem ga," se je smejal Roger. "Bog ve, da storiti tega. A bo mogel izgovoriti svoje bo- ali da pravkar umira. Videl le velike, srednje deklice, ko mu je starec pokazal breme dalje. Ko sta prinesla Cassidyja, je opazil Roger, da kakor dete in kako kruti moral boriti s to težo v rokah. Omahnili je na stari pa se je pečal dalje. Roger je slišal, kako dekle stiska dedom. Nič več ni bilo prestrašena in kretala se kakor ptica po tleh, pogled na svežo kri in na blede obličje Cassidyja. McKay je molče gledal, da so storile njene roke stari on, in šele ko se odločil, je pristopil k dekletu. "K sreči imamo naboj s mehkimimi projektili!"

Napočil je deseti dan, in Roger se je odpravil k ustju Čolnske reke. Popoldne dvanajstega dne sta se zopet veslala k ustju Potoka šepatega soba. Nehote je pogledal na svojo uro, ko je krenil peš v smeri koče starega Roberta. Bilo je štiri.

Vračal se je dva dni preje, nego je obljubil in čutil zato nekako zadovoljstvo. Srce mu je čudno utripalo. Bil je preveč, da Cassidy ne bo vsemu doživljaju pripisoval pomena in da mu reče, naj poskusi to še enkrat — brez Pika. Bil je mož, ki je pogodbo vzdrževal do poslednje besede, ako je bila pošteno sklenjena. Ako pa ne stori tako —

Roger se je ustavil dosti dolgo, da je vzel iz revolverja vse naboje. Konec streljanja — vsaj z njegove strani.

Mlačno jesensko solnce je strujilo skozi odprto dver koče, ko je vstopil. Zaslišal je smeh — bil je Gizelin smeh. In nekaj je govorila. Nato je odgovoril moški glas — iz daljave pa je priletel semkaj udarec sekire. Stari Robert je delal, a Gizela in Cassidy sta bila sama doma.

Roger je stopil k dverim in zaključil, hoteč ju opozoriti na svoj prihod. Pa je obstal naglo, kakor bi se zablistalo pred njim.

Terence Cassidy je sedel v naslajacu. Dekle je stalo ob njem. Njene bele roke so ga objemale okoli vratu, sklanjale se je k njemu in ga poljubljala.

Naenkrat ga je Cassidy zagledal.

"Le pridite!" je zaklical tako naglo in glasno, da se je dekle ustrašilo. "Pridite sem, McKay!"

Roger je vstopil, a dekle je stalo zdaj naravnost za Cassidyjem, bila je zardelih lic, a oči so ji bile polne zapadajočega solnca. Terence Cassidy se je zarežal na svoj prejšnji zmagoviti način, sklanjaje se naprej in opiraje se z obema rokama ob naslanjač.

"McKay, izgubil ste!" je vzkliknil. "Jaz pa sem dobil!" Obenem je prijel dekle za roko in jo potegnil blizu k sebi.

"Gizela, storite zdaj, kakor ste obljubila! Dokazite mu, da sem dobil!"

Počasi je stopila k Rogerju z lici, žarečimi kakor solnce. Oči so ji plamtele, ustnice so se ji otvorile, a Roger je čakal molče, strmeč nad vsem tem, dokler ni stala tesno pred njim. Potem mu je ovila roke okoli vratu in ga poljubila.

(Dalje prihodnjič)

Na Slogovo

A. K.

(Konec)

Dobro sem oštel postarja Bora, češ da je za danes z lovom pri kraju in da sploh ne verjamem na kak uspeh. Boro se je opravičeval in mi rekel, da naj poskusiva v severni steni Babnega srta, ker so po pripovedovanju pastirjev gamsi v steni. Po dobri uri ne preveč naporne hoje sva bila pod steno. Takoj sem videl, da je stena dobro razčlenjena in da ni kake posebne nevarnosti pri plezanju. Kljub temu sem okovanke dal v nahrbtnik in obul debele kmečke nogavice, napravljen iz kozje dlake. V brinju pod steno sem opazil sledove ovac in tudi v spodnjem delu stene je nekatera ovca pustila volno na trnju.

Nič ne bo — pošteno so me oplahali, sem si mislil. Prilezla sva do police in našla ostanke ognja in turščine kruha. Torej tudi tukaj so kurili pastirji. Celu Boro je resignirano zmajal z glavo in omenil "nič ne bo." Sedla sva zaradi odgovornosti na polici. Po žlebu desno od naju je prifrčal kamen, za njim drugi. Nekdo je sprožil pesek na melini. Vzel sem daljnogled in opazoval žleb in poli-

ce nad njim. Boro me je potegnil za rokav in mi dal znak, da počepnem, kar je tudi on storil. Kakšnih stopetdeset metrov od naju posevno na drugi strani žleba je stala ob skali rjavkastočrna koza in oprezovala. Nič se ji ni zdelo sumljivo. Napravila je dva, tri skoke in spet obstala. Za njo so izza skale prilezli drug za drugim še štirje črnuhi in posebno zadnji je bil kaj dostojanstvena prikazen.

Ko je obstal ob skali, sem ga že imel na križu daljnogleda in sprožil. Odskočil je v melino živ in zdrav. Hitro sem repetiral, pomeril za njim, sedaj po muhi in ne po daljnogledu, in vžgal. Po strelu mu je spodrsnilo, a se je spet pobral in z nekaj skoki nama izginil izpred oči. Oba z Borom sva se tresla kakor šibe na vodi, obilil me je pot. Ali je vdrgučil zadet? sem se vprašal.

Prižgala sva si cigareti in nervozno puhala dim. Prvi strel je udaril vsaj pol metra pod živaljo v skalo, je omenil Boro. Spomnil sem se na padec torovnega sedla z risanico vred. Ker je bil pri padcu celo termos ostal cel, pač takrat nisem bil pomislil, da se je kaj pripetilo daljnogledu. Sedaj ni bilo časa za poskuse in zato sem daljnogled snel s puške in ga spravil v nahrbtnik.

Prilezla sva do nastrela. Bi-

lo je nekaj umazanorjave dlake in nekaj krvi. Žival je bila torej zadeta. Lezla sva dalje. Boro je spodrsnilo, vzelo mu je noge na melini, po zadnji plati raševinastih hlač se je peljal nizdol, vrglo ga je čez rob in že se je zadril pod robom, da je našel gamsa. Spustil sem se do roba. V trnju je ležal gams, a Boro si je otipaval zadnjico. Hudega ni bilo nič. Nekaj prask na rokah in nekaj na cevi od martinke, to je bilo vse.

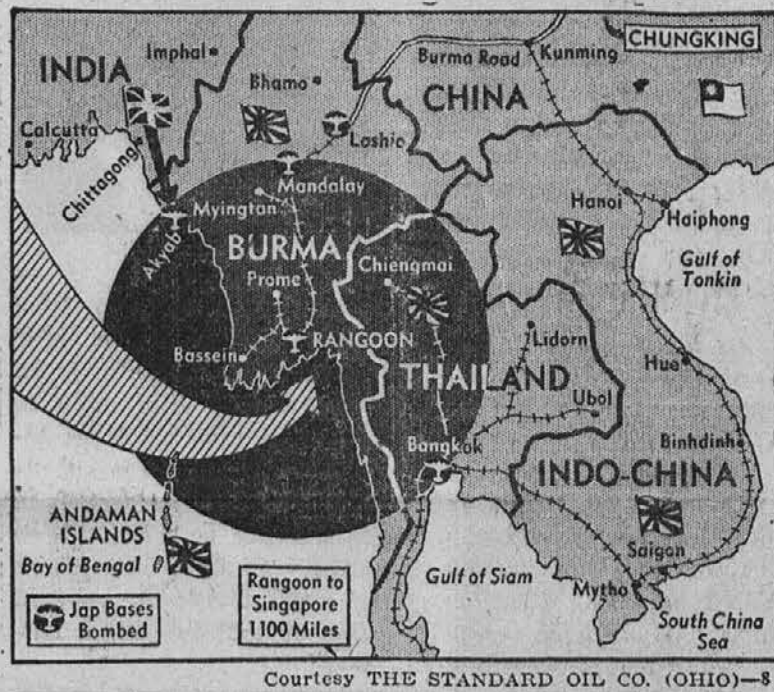
Izlekla sva gamsa iz trnja. Sedaj se mi ni videl več kaj posebnega. Slab je bil v mesu in nekako visoko raščen, bolj vitek od naših. Roglji so se mi zdeli preveč tanki in visoki. Zato sva se z Borom še enkrat točno uverila o moškem spolu plena, ki je bil zadet nizko v levo pleče. Po vsem sodeč je bil gams star pet do šest let. Žival sva izlekla iz stene in ob štirih popoldne sva bila spet na bačilih.

Naravoslovec Rus se je posebeno zanimal za ubitega gamsa in ga naznačil kot neko posebno podvrsto rupicapr balcanica. Prosil me je, da mu prepustim glavo in kožo. Gamsa so odrli in razparali in vnovič se je pokazalo, da je bil slabe kondicije in bolehen, kar se je posebno videlo na jetrih. Živinozdravnik je rekel, da je to od metljavosti, ki so jo zaslele ovce na planine. Drob smo odvrgli, a meso dali pastirjem. Mogoče je bila bolezen vzrok temu, da je bil naravoslovec mnenja o podvrsti balcanica?

Za drugi dan je bil dogovorjen pravi pogon pod Lokovskim ridom. Mi tovariši bi zavzeli stečine, a nekaj pastirjev bi šlo v skale in nam pritiskali divjad. Že v mraku se je začelo kvartirno vreme, ponoči je neprenehoma deževalo, jutro je bilo megleno in še vedno je rosilo. Zato je odpadel nameravani pogon. Živinozdravnik je ostal na bačilih, ker je imel še dovolj opravka, a jaz sem se poslovlil in jo z Borom mahnil proti orožniški postaji na Karaormanu. Nosil sem dvocevko, a Boro svojo martinko, risanico in že precej prazen nahrbtnik. Med potjo sva spodila nekoliko kotorn, lisica nama je križala pot, a ker nisem bil takoj s puško pri roki, sem brezuspešno streljal za njo. Zvečer sva bila pri orožniških. Postregli so nama z dobro večerjo in čisto posteljo in dobro sem se odpodil od naporov dveh slabo prespanih noči na bačilih.

Ko sem zjutraj stopil na livado pred postajo, so se že kopali v soncu Lokovski rid, Babbin srt in Ržanovski rid, ki so si bili čez noč nadeli belo kapo. Po Karaormanu je bila padla slana. Iz grmovja na kraju livade se je oglašil jereb. Opozoril sem na to povečnika postaje, prijaznega Ličana. Povedal mi je, da so jerebi gnezdili v dolinici pod livado in da je ne samo tukaj, ampak tudi na drugih mestih Karaormana precej jerebov.

TRETTJA FRONTA PROTI JAPONSKI

Rangoon, končna postaja edine železniške proge v tistem kraju je ključ do vojaških uspehov v južnovzhodni Aziji in do zopetnega zavzetja Burme, kjer je sedaj tretja fronta proti Japoncem. Ker v teh krajih primanjkuje železniških prometnih sredstev, so olje in petrolejski izdelki posebne važnosti na tej fronti. Kitajski, ameriški in angleški vojaki so tu pod poveljstvom lorda Louis Mountbatena.

Na sliki vidimo "lep kupček" izpraznjene nih 105 mm nabojev, katere so izpraznili vojaki 5. armade v bližini Cassine v Italiji. Ti izstrelki so poglajali Nemcem strah v mozek, da si je marsikateri izmed njih želel, da bi bil doma v Nemčiji. Toda ti naboji ne bodo zavreženi, italijanski delavci jih sortirajo in potem jih bodo pa zopet napolnili z razstreljivcem in ponovno uporabili proti sovražniku.

DELO DOBIJO

OSKRBNICE

Poln čas 5:10 popoldne do 1:40 zjutraj
Šest noči v tednu.

V mestu—

750 Huron Rd. all 700 Prospect Ave.
Plača \$31.20 na teden.

Delni čas—

1588 Wagar Rd., Rocky River.
Tri ure na dan, 6 dni v tednu.
Plača \$9.90 na teden.

Ako ste zdaj zaposleni pri vojnem delu, se ne prijavite.

Employment Office odprto od 8 zjutraj do 5 popoldne vsak dan razen v nedeljo.

Zahteva se dokaz o državljanstvu.

The Ohio Bell Telephone Co

700 Prospect Ave., Soba 901
(65)

Lathe operatorji (Monarch)

Turret Lathe operatorji. Precision grinderji (brusači). Visual in Precision inspektorji, težaki za 100% vojno delo; velika prioriteta; 57 ur najmanj na teden; plača od ure. Cleveland Automatic Machine Co., 2269 Ashland Rd. (Cedar kora). (62)

Moški in ženske

pomivalci posode

Za splošna dela v kuhinji
Predznanje ni potrebno
Plača in hrana
Zglasite se pri zadnjem vhodu

Hotel Statler

E. 12th St. in Euclid
(62)

MOŠKI

Splošno tovarniško in kovaško delo

Plača od ure poleg "overtime"

Zglasite se pri

Steel Improvement & Forge Co.

970 E. 64. St.

(64)

Sprejme se

PRESS OPERATORJE

POMAGAČE

TEŽAKE

Dobra plača od ure in bonus
48 ur na teden.

100% vojno delo sedaj, z bodočnostjo po vojni

Zglasite se v Employment Office

The E. F. Hauserman Co.

6800 Grant Ave.
pri E. 71. St.
na koncu ulične železnice

(Mar. 14, 15, 16)

Moške in ženske

splošna tovarniška

dela

se potrebuje za

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Zenske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva. Nobena starost ni omejena, ako ste fizično sposobni opravljati delo, ki ga nudimo.

Zglasite se na

Employment Office

1256 W. 74. St.

National Carbon Co., Inc.

(67)

MALI OGLASI

Prava prilika

Tukaj je prilika, da napravi kak Slovenec ali Hrvat denar. Na vogalu 55. ceste in St. Clair Ave. je naprodaj zidano poslopje, ki nosi \$550 dohodkov na mesec; cena je samo \$27,000. Na ugodna odplačila. Vprašajte na 404 E. 156. St. tel. IV 5110.

Stanovanje v najem

V najem se odda stanovanje, obstoječe iz 4 sob in kopalnice; zgorej; in garaža. Vprašajte na 1081 E. 66. St. (63)

Mi plačamo več

V gotovini za vaš rabljen avto. Kupimo tudi razbite, sežgane ali čisto nerabne kare. 1341 St. Clair Ave. Glenview 6786. (Mar. 15, 17)

Lepa prilika

Naprodaj je hiša za eno družino, 7 sob, vse v jako dobrem stanju; lot meri 40x130; lep in prostoren vrt, hiša je vsa obita s ploščami. Cena je samo \$3,500. Za podrobnosti vprašajte Gašper Korčeta, 503 E. 152. St. (63)

Stanovanje se odda

V najem se odda 5 sob mirni odrasli družini. Vprašajte na 15908 Parkgrove Ave. Tel. KE 2473. (62)

Dober kup

Na E. 173. cesti blizu Waterloo Rd. je naprodaj hiša za eno družino, 6 sob, garaža. Cena je samo \$4,800. Za podrobnosti pokličite IV 6099. (63)

Za streho!

Ako hočete imeti svojo streho pokrito s smolo, gramozom ali asfaltom, pokličite najstarejšo, zanesljivo strešno firmo v tej okolici

Katz Roofing Co.

861 E. 72. St.
GA 2115
podnevi ali ponoči.
(Wed., Fri., Sat., Mar. 31)

Jo Van Ammers-Kuller:

UPORNICE

ROMAN

Miebetje Sylvain je rahlo po-
božala krep prijateljice žal-
ne obleke. Po daljšem molku se
je z jasnim pogledom ozrla v
malo vdovo in vprašala s top-
lim, mehkim glasom: "Ali so
ti moški storili toliko dobrega,
ali si tako zadovoljna s svo-
jim lastnim življenjem, da ni-
maš nobene želje, da bi se ma-
lo, vsaj malo predružil po-
ložaj žene? Ali si pod varštvom
svojih bratov tako srečna,
da hočeš vzgajati svoje hčere
za prav isto usodo?"

Vdovi Berkhout ni bilo lah-
ko, znati se v teh mislih, toda
počasi, kakor bi se je dotakni-
la čarodejna paličica, so se pod
vtisom Miebetjejinih besed
prebujali v njeni duši spomi-
ni: njen oče, ki je z neprizane-
ljivo strogostjo prepovedal nje-
no poroko z van Doeverenom,
njen brat Klaas, ki je spričo
njene skrite ljubezni postal iz-
dajalec, njen ljubimec Kees,
ki je strahopetno zatajil vse
svete prisege, in kot zadnji v
vrsti Berkhout, ki ji je dal o
svojem premoženju samo kri-
ve podatke... Zdaj je bila
stara in revna, trije bratje so
odločali o njej, kakor bi bila
kos pohištva, in so se odkrižali
nje in njenih otrok z miloščino
... "Žena je najnesrečnejše
bitje na svetu!" je vzkliznila in
solze so ji znova zalile oči. "In
moški... Miebetje, če bi vede-
la, koliko so mi prizadejali trp-
ljenja!"

Miebetje Sylvain je zdrk-
nil plašček z ramen in položila
je svoj neznan, ploščati klobuk
kraj sebe na divan. Potem
je potegnila robec iz žepa in
obrisala Saartjeje solze z nje-
nih zateklih, rdečih lisastih lic.
Vdova ni videla skoraj neopaz-
nega muzanja v njenih očeh,
niti drobnega smehljaja, ki ji
je obkrožal ustnice; čutila je le
nežnost in toplino tolažbe, njej
drugi, že davno pozabljeni
glas: "Pokonci glavo, Sara!"

V BLAG SPOMIN
PRVE OBLETNICE SMRTI
NAŠE LJUBLJENE SOPRO-
GE IN NIKDAR POZAB-
LJENE MATERE

Agnes Dežman

ki je zavedno zatisnila svoje bla-
ge oči 15. marca 1943.

Končala si svoje trudapolno
življenje in odšla si od nas za
vedno. Bila si dobra soproga in
skrbna mati, zato se Te hvaležno
spominjamo. Počivaj mirno v
hladni ameriški zemlji.

Žalujoči ostali:

JOSEPH DEŽMAN, soprog;
LOUIS A., LT. JOSEPH A.,
sinova;
JOSEPHINE, hči.

Euclid, O., 14. marca 1944.

Treba je, da se pametno poraz-
govorive."

Gospa Berkhout se pozneje
ni mogla natančno spomniti
vsega, o čemer se je tega od-
ločilnega, poznega popoldneva
pogovarjala z domov se vrniv-
šo sestrično. Vsekakor pa je
šele med tem pogovorom jasno
uvidela, da je nedvomno ne-
spametno, izdajati več denarja,
kakor ga človek ima, in z go-
spoko obleko vzdrževati videz
bogastva, katerega ni. Hkratu
je pojnila, da je bil poglaviti
krivec zapravljanja in večne
denarne stiske njen mož, ki je
ravnal z njo kakor z nedoletno
in ji ni nikdar omogočil jasne-
ga vpogleda v svoje denarne
zadeve. Tudi je jasno spregle-
dala ravnanje svojih bratov, ki
so si z miloščino, katere je bi-
la za vsakega izmed njih brez-
pomembna, lastili pravico, od-
ločati o njeni in njenih hčera
usodi, dočim se poprej niso po-
trudili, da bi natančno poizve-
dali, kako je z Berkhoutovim
finančnim položajem; nasprotno,
bili so od srca veseli, da so
vsaj eno od treh "rahlo naki-
sljih deklet" spravili pod stre-
ho.

Se istega popoldneva se je
znala Sara, ker so se pridru-
žile še njene štiri hčere, sredi
živahno čebeljajočega kroga.
Kakor se je pokazalo, je Mie-
betje že vedela o načrtu deklic,
katere je sestrična Liza Wijs-
man že pred meseci seznajala s
silovito napadano pisateljico.
Beseda "pisateljica" nika-
kor ni šla vdovi Berkhout z je-
zika. Pisati knjige in pošiljati
časopisom sestavke pa svoja
mnenja zares ni bilo nikako
delo za ženo; vrh tega se je
nejasno spominjala mučne pri-
gode pri predavanju 'Društva
za občo korist,' ki je za več ted-
nov nudila leidenskim damam
snovi za razgovor. Večkrat pa
je pod zorenimi potezami pre-
poznala svojo staro Miebetje in
se kakor vsкупaj preživljenih
mladih letih dala ocarati od
glasu, ki je s tako neodoljivim
čarom znal pripovedovati o po-
tovanjih po Angliji, Avstriji in
Nemčiji. Tam je vsepoved na-
šla pri ženah isto stremenje
po neodvisnosti, po nečem bol-
šem, kakor pa je bilo za mnoge
tako brezciljno 'urenje za za-
kon.'

Čeprav živahna, okrogla vdo-
va se zmeraj ni mogla soglašati
z vsemi nazori, katere je zo-
pet najdena prijateljica z vso
odločnostjo pridigala, in če-
prav ji je bilo trenotno težko
pri srcu, kadar je pomislila, da
bi katera njenih imenitnih
znank utegnila videti Miebetje,
kako sedi v njenem salonu in
oznanja svoje prevratne misli,
je vendar vse te pomisleke po-
tisnil v ozadje osvobojajoč ob-
čutek, da bo vendarle odvrnje-
na od nje beda, ki jo je še pred
nekaj urami ogražala iz naj-
večje bližine.

Sestrična je polagoma izde-
lala svoj bojni načrt. Že nekaj
mesecev je iskala primerno sta-
novanje — zdaj postane pač
članica družine Berkhout. Z
njeno pomočjo si bosta Cateau
in Jacoba uredili svojo modno
trgovino; namenila se je, da bo
plačala tudi Betsyje ure in
Saartje tako dolgo podpirala,
dokler ne bodo hčere toliko za-
služile, da bodo vzdrževale svo-
jo mater. Njen edini pogoj je
bil: na noben način boječe va-
rovati 'lepi videz'! Naj ljudje
uvidijo, da nikakor ni sramot-
no, če mlade deklice, katere je
oče zapustil brez premožena,
na lastno pest služijo svoj
kruh.

"Da, da, seveda," je soglašala
gospa Berkhout, bolj vneto
kakor pa prepričano; na tihem
je strahoma preudarjala, če bo
treba na staro častljivo Coorn-
veltovo hišo pritrčiti tudi na-
pis trgovine, in kaj bi pač njen
oče dejal k temu. V tem tren-
otku je kot maščevanje usode
zagledala postavo gospe Im-
merzeel, ki je prišla mimo ok-
na, zaprla mali solnčnik in s
počasnimi, umerjenimi koraki
stopila na prag. Tudi Zofija
se je prestrašila nenadnega ob-
iska svoje bodoče tašče; zaskrb-
ljeno je pogledala Miebetjeje-
no drobno postavo, ki je ni
podčrtavala ne moderna turni-
ra, ne umetniški nastavek las.
Toda gospa Immerzeel je že
pozvonila in zibajočih se kor-
kov potisnila svojo mogočno, od-
vinsko rdečega atlasa poveliča-
no postavo v sobo. Spoštovanje
vzbujajoča je v šelestečem si-
jaju svojih bogatov s trakovi
prešitih kril in sijočega 'arab-
skega' obeska iz brušenega ste-
kla stopila k družbi in jo s svo-
jim odmerjenim, sladko kislim
načinom pozdravila. Saartje je
poljubila blede, ostro risani ob-
raz z imenitnim nosom in pod-
bradkom, kjer je bil strnjen
svet samozavesti; deklice so se
poklonile — potem pa je mo-
rala Saartje predstaviti: "Na-
ša sorodnica, gospodična Syl-
vain."

V obrazu milostljive gospe si
utegnil razbrati cele knjige, ko
je precej zviška odzdravila in
se po vseh pravilih spustila s
sijajem in težo svojih kril na
stol, ki ga ji je ponudila Betsy
— V hipu je uganila, da ču-
dno bitje z odstriženimi lasmi
ni nihče drugi kakor sufražet-
ka, ki se je tako sramotno ved-
la nasproti splošno spoštova-
nemu pastoru Beetsu. Da, ve-
dela je o dami Sylvain še mno-
go več, ker je šele pred krat-
kim našla v sobi svoje hčere ča-
sopis z naslovom 'Ženska bodo-
nost' in kjer je nekdo, podpi-
san s prozornim imenom 'Syl-
vija,' pozival mlade deklice,
naj se resno bavijo s politiko.

Omenjene Sylvije ni spravil
v zadrego niti ledeni mraz, ki
je puhtel iz nove obiskovalke,
niti negotovost, ki se je poloti-
la Saartjeje in Zofije. Pripove-
dovala je dalje o dveh znanih
damah v Amsterdamu, ki sta
bili iz nauglednejših družin in
katerih to ni oviralo, da bi svo-
jega, na lastno pest pridoblje-
nega znanja o negi bolnikov ne
uporabili za prav tako koristni
kakor potrebni študij v mestnih
bolnicah, katerih stanje je kri-
čalo po koreniti reformi. Njeno
pripovedovanje je na petnajst-
letno Betsy tako učinkovalo,
da je dekle zaploskalo z roka-
mi in navdušeno vzkliznilo:

"To bi bilo še mnogo lepše ka-
kor biti učiteljica. To bi bila
prekрасna naloga!"

"Ti govoriš, kakor pač ra-
zumeš," se je gospa Berkhout v
zadregi in jezi obregnila v svo-
jo najmlajšo hčer; vendar jo
je takoj zavrnila Miebetje, ki
je z najpohlevnejšim glasom
vprašala: "Zakaj ne bi bila to
pripravna naloga za deklico, če
se že mora odločiti za kako
stroko?"

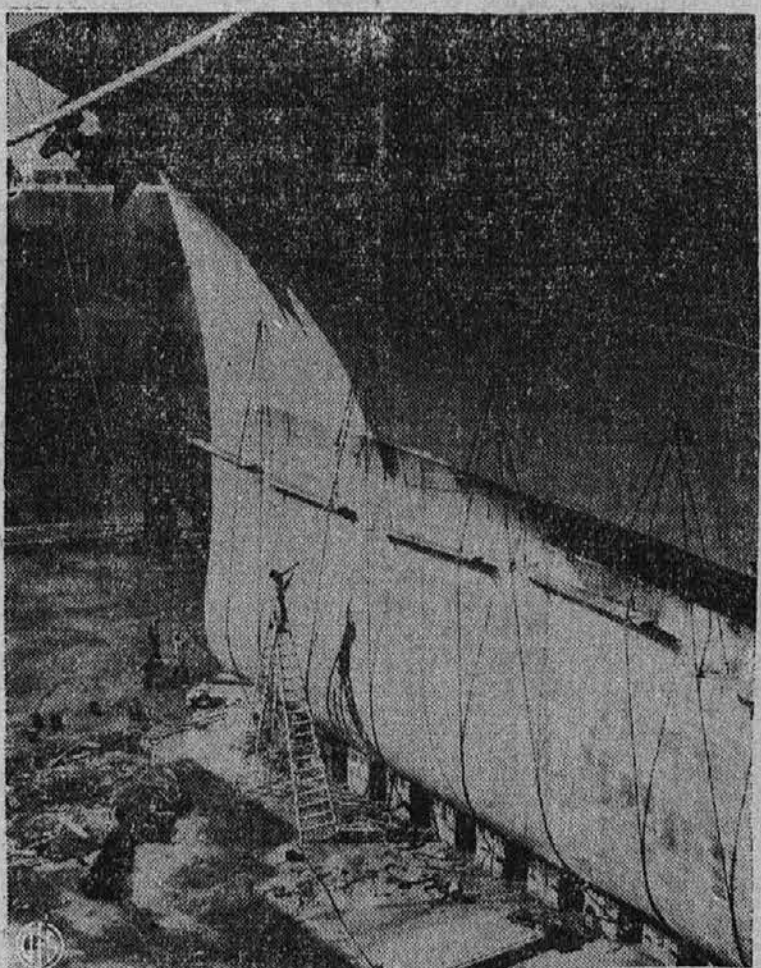
Gospa Immerzeel je postavi-
la kozarec madeire, ki ji ga je
ustrežljivo ponudila Zofija, na
mizo in izluščila svojo roko,
okrašeno s pletenimi, do ko-
molca segajočimi rokavicami, iz
oboka svojega naročja. "V na-
ših krogih," je dejala z vso
premočjo soproge kraljevega
nizozemskega polkovnika, kar
je je zmogla, "v naših krogih se
deklicam hvala Bogu ni treba
ozirati po poklicu. Celó, če
ostanejo, kakor se je pri hče-
rah moje uboge prijateljice na
žalost tako pripetilo, v tesnih
razmerah, smatra družina za
svojo dolžnost, da poskrbi, da
jim ostane prihranjeno poniža-
nje."

Ubogi Zofiji je udarila kri v
glavo. Videla je, kako je ma-
terino lice spreletel nemir in
kako je obraz imenitne dame,
ki je imela postati njena tašča,
ledeno okamenel... In njen
lepi načrt, ki ga je pravkar
smatrala še za tako lahko iz-
vedljivega, se ji je mahoma za-
zdel grd in skoraj ponižujoč.
Tedad pa je povzela Miebetje
z istim nežnim, toda določnejšim
glasom: "Zdi se mi, Zofija, da
moraš milostljivo gospo takoj
seznaniti s svojo namero."

Zofija je le jecljaje prizna-
la, kar je s tako zmage si svest-
no gotovostjo oznanila stricem:
Da, da se je namenila poučeva-
ti klavir in na ta način polago-
ma prihraniti, denar za balo

Gornja slika, ki nam
predstavlja generala Dou-
glas MacArthurja v času
vojaških operacij nad Novo
Guinejo. General se poslu-
žuje letelce trdnjave, kadar
nadzoruje akcije svojih čet.

Tudi trup ladje je treba včasih prebaviti. — Slika
nam kaže enega izmed naših nosilcev letal v neimenovani
ladjedelnici ob vzhodni obali, kjer so ga potegnili na suho,
da ga očistijo rje in nanovo prebarvajo. Ko bo delo izvrše-
no, ga bo nosilec kmalu zopet na delu zoper sovražnika.

in pohištvo. S plahim pogle-
dom v tla je pristavila: Da
Evertu še ni omenila te zadeve,
da pa bo — najsi bi bila ta stvar
še tako neprijetna — gotovo
pritrtil njenim razlogom. Da
bo vendar moral uvideti, da je
to za oba edini izhod, in da se
preveč ljubita, da bi zaradi
predsodka...

"Predsodka?" ji je stroga
gospa segla v besedo s svojim
zaspanim, navzlic razburjeno-
sti vendarle brezglasnim glasom.
"Ljubo dete, ali si popolno-
noma pozabila, da nosi Evert
kraljevo suknjo? Da mu ta ob-
leka nalaga dolžnosti... in da
da je za nevesto, za bodočo
častnikovo ženo nemogoče, da
bi poučevala klavir? Če bi bilo
za zabavo, bi še nekam šlo. Za
denar pa..."

"Toda midva potrebujeva
vendar denarja! Brez rjuh in
pohištva se ne moreva poročiti!
Vi in polkovnik nama pa
tudi ne moreta dati!"

"Midva sva Evertu že takrat,
ko je hodil v šolo, zadosti pri-
digala, da se mora nekoč ože-
niti s premožnim dekletom!" ji

"Jaz sem nazij..." —
Tako se je izrazil 25 letni
norveški mornar Ivar
Haug. V New Yorku je bil
aretiran po FBI agentih,
ker se ni javil nabornih ko-
misiji in pri tem se je re-
kel: "Jaz sem nazij v srcu
in kot tak bom tudi vedno
ostal." Prvič je bil aretiran
v neki Yorkville pivnici,
kjer je vzklizl "Heil, Hit-
ler!"

ČE STE BOLNI

Ako trpite na nerednosti v
želodcu, jetrih, ledicah, vranci,
revmi, visokem pritisku krvi,
ali zastareli poškodbi, pridite k
meni, da vidim, kaj morem sto-
riti za vas. Imel sem velik
uspeh v 25 letih v takih sluča-
jih. Jaz se poslužujem stare ev-
ropske in najnovejše metoda
bolnišnice pri zdravljenju.

Pridite do doktorja, ki razu-
me vaš materin jezik in vam
lahko razloži na razumljiv na-
čin.

DR. PAUL W. WELSH

HYDROPATHIC CLINIC

(specialist v starih boleznih)

Uradne ure:

10 zj. do 4:30 pop., razen v sredo

423 Citizens Bldg.

850 Euclid Ave.

Telefon: MAin 6016.

(Wed. — x)

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokli-
čete vsak čas, podnevi ali po-
noči. Delo garantirano in
hitra postrežba. Obrnite se
z vsem zaupanjem na vašega
starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 E. 61st St.

HE 2730.

je segla v besedo gospa Immer-
zeel; v razburjenju je popolno-
ma pozabila na umerjeni go-
spski način govorjenja, ki ji
je prešel že v navado. "Saj na-
ju ni hotel poslušati. Ali dan-
danes otroci sploh še poslušajo
svoje starše? Poprej smo
mislili, da Zofija sicer ni ravo-
no bogata, da pa ni brez vsa-
kih sredstev. Zdaj, ko so pa
stvari take... sproči teh ža-
lostnih okoliščin... da, ljubo
dete, ti nisi prva, ki se ji je sen
bodočnosti razblinil v nič. Če
sta ti Evertova sreča in karije-
ra zares pri srcu, potem boš sa-
ma..."

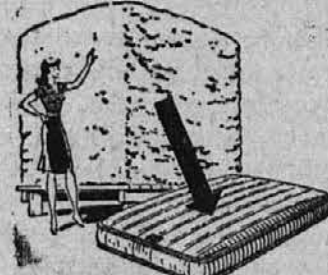
"Jaz se mu ne odrečem!" je
divje izbruhnila Zofija. "Midva
se ne dala ločiti in k sreči so
že minili tisti časi, ko so star-
ši hodili za otroke na ogled!
In kmalu bo prišel tudi čas, ko
se nobenemu dekletu ne bo tre-
ba sramovati svojega dela. Če
danes to še ni združljivo s ča-
stniško suknjo, potem mora
Evert pač sleči to suknjo in po-
stati knjigovodja ali učitelj.
Potem nam vsaj ne bo treba
skrivati naše revščine pod pla-
šček, vezan z zlatom!"

"Tako je prav!" je le-
vain veselo spodbudno
mala deklici in položila
Saartjeino laketo, ki se je
borila z jokom.

Prvim oddelkom
skih marinov, ki so
Marshall otoke je po-
general Harri Schen-
nam ga predstavljajo
slika. Njegova slava
napadala in tudi zna-
verno pokrajino pri-
jalein, kjer so se
najbolj trdovratno

NO OTHER MATTRESS IS LIKE
NO OTHER MATTRESS
CAN BE
LIKE IT

A FIVE FOOT BATT OF SELECTED VIRGIN COTTON
COMPRESSED INTO A "GIANT PILLOW FOR YOUR BODY"

Sealy Holds the Magic of Transformation
from a giant five foot batt of live, pure staple cotton into a
Sealy "Air-Woven" Tuftless mattress. All the fleecy resilience of
cotton is retained in the Sealy Tuftless—making it luxurious
conform to the body, yet firm enough to give proper support
"Woven" comfort filling is found only in the Sealy Tuftless
others have tried to imitate without success—for Sealy alone has
perfected through more than 60 years of experience the way to
"The Giant Pillow for Your Body".

SINCE 1881

"AIR-WOVEN"
TUFTLESS MATTRESS

MADE BY THE MATTRESS CO. OF NEW YORK

Poleg gornjega modroca vam nudimo
liko izbiri drugih modrocev po sledečih cenah

\$9.95

\$19.95

\$24.75

\$29.50

Na izbiro imamo tudi razne druge modroce, tedno
železne postelje

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE
6104 St. Clair Avenue
JOHN SUSNIK

UČITE SE ANGLEŠČINE
iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"
kateremu je znižana cena
in stane samo: \$2.00

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRĐENA
6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.